

Täysistunto

Torstai 7.9.2023 klo 16.00—18.13

3. Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 2022

Kertomus K 5/2023 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valtuutettujen puheenjohtajan esittelypuheenvuoroon.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu alkaa. Koska Kelan valtuutettujen puheenjohtaja on estynyt, hän on pyytänyt varapuheenjohtajaa pitämään esittelypuheenvuoron. — Edustaja Nurminen.

Keskustelu

17.02 **Ilmari Nurminen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kelan valtuutettujen puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo on estynyt, joten esittelen lyhyesti tiettyjä asioita tästä meidän Kelan valtuutettujen toimintakertomuksesta.

Meidän eduskunnan nimittämien Kelan valtuutettujen tehtävänä on valvoa Kelan hallintoa ja toimintaa ottaen huomioon palveluiden laatu ja saatavuus. Valtuutetut voivat vaikuttaa muun muassa pyytämällä selvityksiä, tekemällä ehdotuksia tai ottamalla kantaa hallintoon liittyviin asioihin. Vuonna 2022 me valtuutetut kokoonnuimme yhdeksän kertaa. Kokouksissa valtuutetut saivat tietoa muun muassa seuraavista asioista, ja tässä on muutama koonti, mitä ollaan käsitelty:

Ensimmäisenä paljon puhututti, miten Kelassa on varauduttu siihen, että Ukrainasta saapuneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt siirtyvät Kelan etuuksien piiriin.

Sitten käsiteltiin myös etuuskäsittelyn kehittämisohjelma Eeposta. Eepos on tällainen Kelan strateginen kehittämisohjelma, jonka toimeenpanon kautta Kela mahdollistaa asiakaslähtöisen, tietoa tehokkaasti hyödyntävän toimintatavan sekä digitalisoituvan toimintaympäristön.

Lisäksi puhututti, mitä Kelassa on tehty lääkinnällisen kuntoutuksen ja vammaiseturuuden hakemusten käsittelyn sujuvoittamiseksi. Valtuutetut nostivat esille huolta esimerkiksi terapeuttien saatavuudesta, puheterapian ja psykoterapian käynnistymisen viivästyksistä, kun sopivaa terapeuttia ei ole ollut saatavilla.

Olemme nostaneet oppivelvollisuuden laajentumista, miten se on vaikuttanut Kelan etuuksiin erityisesti koulumatkatukeen liittyvissä haasteissa.

Me ollaan käsitelty paljon Kanta-palveluiden tilannekatsausta erityisesti rahoituksenkin näkökulmasta ja sen jatkuvuuden turvaamisesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2023 vp

Lisäksi valtuutettujen kertomuksessa nostetaan esiin perustoimeentulotuki, joka on ollut säännöllisesti esillä, ja kuten muistamme, vuonna 2017 se siirtyi Kelan hoidettavaksi.

Vuonna 22, jota käsittelemme, paljon puhutut kohonneet energiakustannukset ja niitten vaikutukset toimeentulotuen määrään ja lääkekustannusten huomioon ottaminen toimeentulossa.

Lisäksi oli tämä uusi hyvinvointialueiden aloittaminen. Pidimme säännöllisesti esillä sitä, miten on valmistauduttu tähän yhteistyöhön hyvinvointialueiden kanssa, ja ollaan tästä pyydetty säännöllisesti tilannekatsausta. Tähän hyvinvointiin ja tähän uudistukseen liittyen meille on tärkeätä, miten Kela nivoutuu etuuksien ja palveluiden kautta tiiviisti näihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin, ja toisaalta tätä yhteistyötä on pidetty systemaattisesti ja me ollaan tehty siihen ihan suunnitelmat. Kun tätä uudistusta on viety eteenpäin, olemme myös nimittäneet jokaiselle hyvinvointialueelle Kelasta oman yhteyshenkilön, joka helpottaa tätä yhteistyötä. Myös Kelan pääpaikassa meillä toimii koordinoitiryhmä ja myös hyvinvointialueiden yhteyshenkilöt, ja he muodostavat tällaisen verkoston, jolla tätä yhteistyötä voidaan syventää ja pysyy myös tilannekuva saumattomana.

Lisäksi nostettiin esiin erilaisia riskejä, mitä on vuoden aikana tullut, ja ollaan niistä käyty keskustelua. Kun Ukrainan sota ja Venäjä hyökkäyssota ovat tuoneet ehkä vielä enemmän ilmi nämä erilaiset kyberhyökkäykset ja muuta, niin ollaan kehitetty Kelan riskienhallintaa ja ylipäättänsä varauduttu ja mietitty ennalta ehkäisevästi, miten Kelan tietovarantoja ja tietopalveluita hyödynnetään hyvin ja ne turvataan kaikissa tilanteissa.

Nostaisin vielä nämä meidän pitkään vaativat Kelan hallinnon uudistamista koskevat lakiesitykset, joita ollaan pidetty esillä. Meillä on ollut tästä tämä parlamentaarinen työryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella Kelan hallintoon ja ohjaukseen liittyviä muutostarpeita. Me ollaan tosiaan jo luovutettu tämä loppuraportti viime vuoden alkupuolella sosiaali- ja terveysministeriölle, ja kuitenkin nämä muutokset eivät ole edenneet ehkä niin nopeasti kuin mitä meidän työryhmä yksimielisesti esitti, mistä me ollaan esitetty toiveita. Tähän asiaan ehkä olimme pettyneitä, ja nyt tietenkin pyrimme täällä eduskunnan päässä vaikuttamaan hallitukseen, että pääsemme näissä lakiesityksissä eteenpäin, koska on tärkeätä parantaa sitä Kelan hallintoa ja prosesseja ja saada sitä kautta yhtenäistettyä ja nykyaikaistettua sitä lainsäädäntöä, että me saadaan siitä yhä toimivampi organisaatio.

Sitten, arvoisa puhemies, vielä ehkä lopuksi ihan tilastotietoja, mitä on hyvä kansanedustajien tietää. Eli Kelan hoitamat sosiaaliturvan etuusmenot olivat 16,3 miljardia euroa, ja kasvua vuodesta 21 tähän oli 0,9 prosenttia. Toimintakulut olivat 610 miljoonaa euroa. Kelan henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 8 586 henkilöä, ja kasvua oli vuoden takaisesta 289 henkilöä. Tietenkin me ollaan pidetty myös tätä Kelan työhyvinvointia vahvasti esillä, ja meidän tutkimuksissa 84 prosenttia kelalaisista on tyytyväisiä työhönsä ja 92 prosenttia kelalaisista kokee voivansa sovittaa yhteen työn ja yksityiselämän hyvin. Vastattu- ja puheluita Kelalla oli 2,2 miljoonaa viime vuoden aikana. Meidän palvelupisteissä asioitiin 600 000 kertaa, ja tämä asiointikertojen määrä on pysynyt hyvin samana vuoden takaiseen verrattuna. Toisaalta henkilöasiakkaiden tunnistettujen verkkoasiointien määrä laski vuoden 21 luvusta eli 80 miljoonasta 76,4 miljoonaan asiointiin, mutta valtavasta volyymista puhutaan. Kaikista Kelaan saapuneista noin 16 miljoonasta hakemuksesta 79,2 prosenttia tehtiin verkossa, eli noin 80 prosenttia on verkossa ja 19 prosenttia paperilla, ja noin prosentin verran ihmiset tekivät tätä suullisesti.

Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tässä oli Kelan valtuutettujen toimintakertomuksesta huomioita. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2023 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitos esittelystä. — Nyt mennään puhujalistaan. — Edustaja Reijonen.

17.10 Minna Reijonen ps: Arvoisa puhemies! Kiitoksia esittelystä. Tämä oli ihan mielenkiintoinen. Nyt ollaan käsittelemässä tosiaan Kelan valtuutettujen toimintakertomusta viime vuotta koskien.

Uusille edustajille ainakin voi sanoa, että tämä on hirveän tärkeä kirja. Tähän kannattaa tutustua aina, joka vuosi. Se on vähän semmoinen perusaapinen, mikä kyllä kannattaa käydä läpi. Siitä näkee niitä muutoksia, mitä tapahtuu vuosittain, ja muita, mitä on tullut, ja ajankohtaisia asioita. Kyllähän siellä käsitellään ihan kaikkea mahdollista: siellä on Kela-korvauksia tosiaan, on lääkekorvauksia, matkakorvauksia, on monenlaisia kuluja, mitä nyt yleensä tulee ihmiselle. Kaikki mahdolliset siellä käydään läpi, ja se on tosi hyvä. Siinä vähän niin kuin näkee kattauksen, mitä vuosien saatossa on tullut muutoksia ja mitä ehkä tuleman pitää, ja varmaan tulevaisuuskin kyllä paljon mietityttää.

Oli kiva kuulla, kun tässä kerrottiin just, että hyvinvointialueilla on tavallaan semmoinen yhteishenkilö. Se on todella hyvä asia, koska niin paljon hyvinvointialueilla on eroavaisuuksia. Tämä on tosi tervetullut asia ainakin minun mielestäni.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnassa tätä tosiaan kanssa käydään läpi, tärkeä asia. Toivoisin, että vielä enemmänkin tähän paneuduttaisiin, mutta se kuitenkin aina menee niin kuin toimintakertomukset muutkin. Mutta kyllä tätä kannattaa katsella aina, jos sattuu aikaa olemaan.

Minusta on hirmu hyvä, että tämä hallitus tulee lisäämään Kela-korvauksia. Se on tosi hyvä kuntalaisten ja kansalaisten puolelta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

17.12 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos Kelan valtuutettujen kertomuksesta. Haluan antaa kiitosta erityisesti kertomuksen ulkoasusta ja selkokielisyydestä — äärettömän helppo ja selkokielinen luettava.

Arvoisa rouva puhemies! Kertomuksessa kerrotaan, että koronapandemia, joka meillä kaikilla on muistissa, vähensi joidenkin Kela-etuuslajien menoja mutta pääosin kasvatti kuluja. Rahamääräisesti suurimmat Kelan hallinnoimat koronatukimuodot olivat tartuntatautipäiväraha, joka oli 273 miljoonaa — tämä lakiesityshän oli viime kaudella myös sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan listalla —, koronatestit ja -rokotukset, jotka myös kasvattivat menoja, 43 miljoonaa, ja yrittäjille maksettu työmarkkinatuki, 17 miljoonaa euroa. Eliikkä isoja asioita on takanapäin, mutta ei tulevaisuus varmasti ole sen helpompaa: nimittäin tänä vuonna ja jatkossa muun muassa Ukrainan pakolaisten tilanne, sähkötuen toimeenpääntö ja inflaation vaikutukset Kelan asiakkaisiin tulevat olemaan siellä listalla.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan nostaa esille Omakannan ja sen käytön helppouden, tai vaikeuden. Pidän hyvänä sitä, että toisen puolesta asiointi on helpottunut Omakannassa ja helpottanut näin myös monen asiakkaan mahdollisuuksia toimia siellä Omakannassa. Täsähän me puhumme huoltajista, samoin kuin myös esimerkiksi sellaisten ikääntyneiden ihmisten läheisistä, jotka eivät välttämättä pysty itse asioimaan siellä, kun ei ole näitä sähköisiä keinoja tunnistausta. Pitäisin erittäin tärkeänä, että edelleen se helppomuotoisuus Kelan parissa asiointissa olisi mahdollista. 2,2 miljoonaa vastattua puhelua on äärettömän hyvä asia, mutta myös jatkossa on tärkeää, että ikääntyneet saavat neuvoja ja apua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2023 vp

Nostaisin esille myös huoltajan mahdollisuuden asioida yli 10-vuotiaan alaikäisen puolesta. Kertomuksen mukaan noin 65 prosenttia terveydenhuollon organisaatioista kykenee tämän toiminnallisuuden tarjoamaan, mutta pitäisin erittäin tärkeänä, että tämä laajenisi entisestään, jotta myös vanhemmilla olisi mahdollisuus tarkkailla sieltä Omakannasta niitä lapsiin liittyviä tietoja.

Ja sitten haluan nostaa esille vielä sen, että mikäli tulee jotakin ongelmaa, esimerkiksi ongelmia saada tietoa omista asioistaan, niin mitään väärinkäytöksiä tietojen saamiseen ei liittyisi vaan pidetään huoli siitä, että myös turvallisuus ja henkilötiedot säilyvät. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu, poissa. — Edustaja Sarkomaa.

17.15 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos Kelan edellisen kauden valtuutettujen varapuheenjohtaja Ilmari Nurmiselle tämän kertomuksen esittelystä.

Haluan sanoa, että tämä Kelan kertomus on erittäin tärkeä. Kansaneläkelaitos on suoraan eduskunnan alainen, itsenäinen sosiaaliturvalaitos, ja me kansanedustajat valvomme Kelan toimintaa. Siihen eduskunta asettaa valtuutetut, mutta koko eduskunta valvoo Kela, ja tämä vuosittain annettava kertomus on todella tärkeä. Kun tätä kertomusta käsitellään eduskunnassa, sehän meidän menettelyjemme mukaan menee vastuuvaliokuntaan, sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, mutta joinain vuosina se on lähetetty myöskin tarkastusvaliokuntaan. Pitäisin tärkeänä, että tähän kertomukseen paneudutaan niin, että myöskin laajempi joukko sitä käsittelee ja tämä esimerkiksi tarkastusvaliokuntaan menisi.

Sen lisäksi on tärkeää, kun tätä sisältöä arvioidaan, että arvioitaisiin myöskin tätä kertomuksen muotoa. Täällä edustaja Juvonen totesikin, että tämä on kehittynyt paljon. Niin onkin, me valtuutetut olemme paljon tehneet työtä, että se on informatiivinen, mutta on tärkeää, että vuosittain katsotaan, uusi eduskunta katsoo, onko se riittävä, onko kertomuksessa sellaiset tiedot, että eduskunta voi sen valvontatyön kunnolla tehdä.

Ja viestinä sitten maan hallitukselle: Täällä edustaja Nurminen totesi, että meillä oli parlamentaarinen työryhmä, jossa me arvioimme Kelan lainsäädäntöä, joka on kovin jälkeenyäännyt. Oli harmillista, ettei tuo yksimielinen esitys Kela-lainsäädännön uudistamisesta edennyt viime hallituksen aikana, mutta tiedän, että ministeri Sarkkinen laittoi valmistelua eteenpäin, ja nyt on tärkeää, että tämä hallitus tuo nuo lakiuudistukset eduskuntaan, koska meidän vastuullamme on se, että Kelan lainsäädäntö, hallinnon lainsäädäntö, on ajan tasalla.

Aivan erityisesti pidän tärkeänä sitä, että Valtiontalouden tarkastusvirasto saa oikeuden suorittaa Kelaan kohdistuvaa ulkoista ja riippumatonta tarkastusta — nythän se ei lain mukaan ole mahdollista. Tämä lakimuutos tehostaisi Kelan toimintojen tuloksellisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja vaikuttavuuden tarkastusta. Tosiaan tämä esitys oli myöskin siinä yksimielisessä parlamentaarisen työryhmän esityksessä, jonka me teimme viime kaudella. Todellakin alleviivaan tässä, että uuden hallituksen ohjelmaan on kirjattu, että Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia uudistetaan parlamentaarisen työn pohjalta, ja todellakin kiritän hallitusta siinä, että lakiesitykset saataisiin tänne ajoissa, jotta tämä asia saataisiin kuntoon.

Mitä siellä sitten on? Siellä on paljon ajanmukaista, muun muassa se, että Kelan valtuutetut valitsisivat pääjohtajan Kelan hallituksen esityksestä, eli vastuu ja valtasuhteet tulisivat nykyaikaan, ja se, että myöskin pääjohtajan ja johtajien virat muutettaisiin määräaikai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2023 vp

siksi, etteivät ne olisi eläkevirkoja niin kuin nyt. Tässä mainitsen muutamia esityksiä, [Puhemies koputtaa] eli kaiken kaikkiaan tuo laki on aikansa elänyt.

Ihan lopuksi sanon, että Kansaneläkelaitos toimeenpanee ihan jokaiselle suomalaiselle tärkeitä asioita vauvasta vaariin. Haluan kiittää Kelan henkilöstöä, ja on tärkeää, että me huolehdimme Kelan toimintaedellytyksistä ja riittävistä voimavaroista. Eli kiitokset vielä Kelan henkilöstölle, vaikeassa tilanteessa on toimittu: on koronaa, on Venäjän hyökkäyssotaa.

Ja ihan lopuksi vielä se, että kun me säädämme lakia, niin on tärkeää, että on riittävä siirtymäaika. Eli kun Kela toimeenpanee lainsäädäntöä, jota me säädämme, niin on tärkeää, että on riittävä toimeenpanoaika, että Kela ehtii laittaa järjestelmät kuntoon ja ihmiset saavat ne etuudet, joita eduskunta on säätänyt, ajallaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Muistuttaisin edustajia, että kolme minuuttia voi puhua paikaltaan ja sen jälkeen täytyy siirtyä tänne puhujapöytäntöön. — Seuraavaksi edustaja Joona Räsänen.

17.19 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kiitän Kelan valtuutettuja tästä toimintakertomuksesta. Laaja paketti, jonka lukeminen kyllä meille kaikille avaa hyvin tätä vaativaa ja isoa kokonaisuutta, jonka ympärillä Kelan valtuutetut ovat viime vuonnakin työskennelleet.

Puutun ainoastaan yhteen asiaan, ja se on oikeastaan asia, mistä varmaan Kelan valtuutetutkin jokaisena vuonna ovat paljonkin keskustelua käyneet, eli perustoimeentulotuki ja sen maksatus. Sehän on ollut kuuma peruna siitä asti, kun aikoinaan 2017 päätettiin, että tämä maksatus Kelalle siirtyy, ja niin kuin muistamme, tähän ei ole aina mennyt niin kuin Strömsössä: alkuvaiheessa perustoimeentulotuen maksatukseen liittyi paljonkin haasteita, jotka onneksi sittemmin ollaan pystytty taltuttamaan ja huolehtimaan siitä, että he, jotka tätä viimesijaista etuutta tarvitsevat, sen myös saavat.

Panin ilokseni merkille, arvoisa puhemies, että täällä Kelan valtuutettujen kertomuksessa myös hyvin kuvataan sitä, että useammassakin kokouksessa tätä kokonaisuutta on käyty läpi, ja se on varsinkin ymmärrettävää tilanteessa, jossa esimerkiksi viime vuonna elinkustannukset ovat kohtuuttomasti nousseet, mikä on näkynyt myös perustoimeentulotuen osalta.

Arvoisa puhemies! Ehkä tähän loppuun vielä asia perustoimeentulotuen osalta, joka ei sinänsä sitten liity kyllä Kelan valtuutettujen toimintaan vaan ehkä meidän kaikkien lainsäätäjien toimintaan, ja se liittyy perustoimeentulotuen rahoituksen maksuvastuuseen. Edelleenhan on se tilanne, että rahoitusvastuusta osa on kunnilla, vaikka tosiasiallisesti välineet ovat siirtyneet hyvinvointialueille, ja toivoisi, että käynnistyisi jonain päivänä keskustelu siitä, olisiko mahdollista, että tämä maksatusosuus, joka edelleen kunnilla on, siirrettäisiin joko hyvinvointialueille tai ratkaistaisiin jotenkin muuten. Se olisi siinäkin mielessä perustellumpaa, koska todella nämä välineet esimerkiksi sosiaalipalveluiden osalta siirtyivät nyt sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueille. Ymmärrän, arvoisa puhemies, että tämä ei kovin helppo asia ratkaistavaksi ole ottaen huomioon hyvinvointialueidenkin rahoitushaasteet, joista vaikkapa äsken kyselytunnillakin monesti puhuimme.

Arvoisa puhemies! Kaiken kaikkiaan kiitän todella Kelan valtuutettuja tästä hyvästä toimintakertomuksesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2023 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

17.22 Minna Reijonen ps: Arvoisa puhemies! Tässä Kelan toimintakertomusta kun käsittelemme, niin tuli tuossa mieleen, että olisipa kiva seuraavan kerran tai vaikka sitä seuraavan kerran nähdä jossakin vaiheessa omaishoidon tukikin tässä samassa kirjassa, ja nythän on järkevästi otettukin jo menemään eteenpäin tätä asiaa. Se voisi jossain vaiheessa olla vaikka sillä tavalla, että Kela hoitेलisi omaishoidon tuen asiat, ja silloinhan se olisi paljon tasapuolisempi. Nythän ne omaishoidon tuen asiat vaihtelevat eri alueilla kovastikin, mutta jos ne olisivat Kelan hoidettavana, se olisi varmasti paljon tasapuolisempi ja voisi olla helpompikin koko Suomen kattavasti hoitaa. Toivon, että jossain vaiheessa tosiaan edetään siihen ja saadaan se tänne Kelan valtuutettujen kirjaan myös näkyville. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

17.22 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Haluan kiittää edustaja Sarkomaata hyvästä puheenvuorosta, ja olen itsekkin tarkastusvaliokunnan uutena jäsenenä sitä mieltä, että miksi Kelan kertomus ei voisi olla siellä tarkastusvaliokunnassa myös, koska täällä on todellakin isoja tarkasteltavia ja seurattavia asioita, vaikuttavuutta ja tavoitteita ja toimintaa, millä tavalla asiat Suomessa etenevät ja miten Kela toimii. Siinä mielessä oli erittäin hyviä havaintoja, ja pidän tärkeänä kyllä, että tällaisia kertomuksia, jotka ovat näin merkittäviä, käsiteltäisiin laajasti täällä eduskunnassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

17.23 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Käsittelemme tosiaankin nyt Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomusta vuodelta 2022, jonka edustaja Nurminen tässä hyvin edellä meille esitteli. Aivan kuten kokeneemmat kollegat tässä aiemmin keskustelussa totesivat, kyse on erittäin tärkeästä kertomuksesta. Ehkä tämä tämäniltainenkin istunto ja asian käsittely kertoo siitä, minkä minäkin uutena edustajana olen hyvin varhaisessa vaiheessa oppinut: että aina tämän salin osallistujamäärä keskusteluihin ei kerro siitä, kuinka tärkeästä asiasta on kysymys. Tässä se näkyy, eli asia on tärkeä, vaikka meitä kollegoja ei valtavaan paljon tänään tässä käsittelyssä olekaan. Itse ajattelin niin, että kun olen uusi edustaja ja syvennyn näihin uusiin asioihin, niin jään kuuntelemaan tätä arvokasta keskustelua ja niitä huomioita, joita kokeneemmilta kollegoiltakin on tässä jo esiin tullut.

On myöskin syytä pohtia, miten me tämän talon seinien sisällä voisimme laajentaa sitä käsittelyä, mitä tällaiset kertomukset osakseen saavat. Näissä on tärkeää asiasisältöä ja mahdollisuus tehdä laajoja johtopäätöksiä siitä, miten asiat voitaisiin jatkossa hoitaa paremmin, ja siihen myös nämä lähetekeskustelut ovat arvokkaita. Kysymys siis kuuluu, miten tämä kertomus voisi saada vielä painokkaamman käsittelyn, jotta nämä monet huomiot tulisivat hyötykäyttöön.

Mainitsen yhden seikan vielä, ennen kuin puheenvuoroni lopetan, nimittäin edustaja Sarkomaan hyvän puheenvuoron. Itsekin pohdin tätä kertomusta lukiessani, miten nimenomaan tämä Valtiontalouden tarkastusviraston toimivallan laajentaminen voisi toteutua ja voisivatko siinä asiat edetä sillä tavalla, kuten edustaja Sarkomaakin esitti hyvässä puheenvuorossaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2023 vp

Edustaja Reijosella oli myöskin ansiokas puheenvuoro siitä, voitaisiinko omaishoidon tukea jatkossa käsitellä osana tätä kertomusta. Sekin antaa aihetta pohdintaan, ja sille haluan tuen myöskin ilmaista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkomaa.

17.25 Sari Sarkomaa kok: Kunnioitettu puhemies! Totean vielä sen, että tässä Kelan valtuutettujen kertomuksessa nostetaan esille niitä asioita, joihin valtuutetut ovat kiinnittäneet toimintakaudellansa huomiota, ja niitä asioita, jotka ovat Kelan vastuulla, eli se rajaa sitä.

Mutta haluan nostaa yhden asian nopeasti, etten ylitä aikaani. Kun oli tuo parlamentaarinen työryhmä, jossa me teimme yksimielisen esityksen — olin itsekkin sen jäsenenä kokoomuksen edustajana varapuhemies Risikon kanssa — niin me ehdotimme uutta parlamentaarista työryhmää pohtimaan Kelan valtiosääntöoikeudellista asemaa ja sen sääntelyn tarkistustarpeita, että niitä arvioitaisiin ja tehtäisiin mahdollisia muutosesityksiä. Tässä tietenkin vahva viesti lähtee maan hallitukselle mutta ehkä myöskin eduskuntaryhmien puheenjohtajille, koska Kela on eduskunnan alainen laitos ja on tärkeää, että eduskuntaryhmät ovat tässä aktiivisia, että me saataisiin tämä arvio. Onko tätä päivää, että meillä on suoraan eduskunnan alainen laitos, vai tarvittaisiinko lisää esimerkiksi ministeriöiden valvontaa ja ohjausta, niin kuin osin tuossa yksimielisessä raportissa viitattiin, mutta tähän me emme ottaneet kantaa. Muistutan tässä nyt itseäni ja kaikkia ryhmiä, että tuo parlamentaarinen työryhmä pitäisi asettaa.

Myöskin nostan esille — viime kaudella Riikka Slunga-Poutsalo ansiokkaasti toimi Kelan valtuutettujen puheenjohtajana, itse olin aikaisempana kautena puheenjohtajana — sen huomion, mikä on tullut siitä, että on tärkeää, että tieto kulkee kaikkiin eduskuntaryhmiin. Kaikilla eduskuntaryhmillä ei ole valtuutettuja, ja Kela on kuitenkin hyvin tärkeä asia, ja me yhdessä valvomme sitä. Sen takia tämä kertomus on erittäin, erittäin tärkeä.

Mutta tämän uuden parlamentaarisen työryhmän asettamisen haluan tässä tosiaan nostaa vielä esille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.